

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic,
analiză acte normative, relații externe și comunicare

CURTEA DE APEL PITEȘTI

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 41031 / 5. DEC. 2025

DOMNULE PREȘEDINTE,

Instituția Avocatului Poporului, cu sediul în Str. George Vraca, nr. 8, Sector 1, mun. București, Cod de înregistrare fiscală 9766550, Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro, reprezentată legal prin doamna Renate Weber, Avocatul Poporului,

în numele și pentru domnul [nume], domiciliat în municipiul [municipiu], județul Argeș, în calitate de reclamant,

în contradictoriu cu pârâții:

- Autoritatea națională pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu sediul în strada General Constantin Budișteanu, nr. 28C, etaj 1, sector 1, mun. București, e-mail: registratura@anpd.gov.ro, reprezentată prin președinte – doamna Alexandra-Ana-Maria Zară,

- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, cu sediul în str. Dem. I. Dobrescu nr. 2-4, sector 1, mun. București, reprezentat prin ministru – domnul Petre-Florin Manole,

- Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap-Autoritatea națională pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, cu sediul în strada General Constantin Budișteanu, nr. 28C, etaj 1, sector 1, mun. București, e-mail: registratura@anpd.gov.ro, reprezentată prin președinte – domnul Patrick Mandisodza,

- Direcția generală de asistență socială și protecția copilului Argeș, cu sediul în Municipiul Pitești, Calea Drăgășani, Nr. 8, județul Argeș, e-mail: secretariat@protectiacopilului.cjarges.ro, reprezentată prin director general – doamna Tatiana Eftime,

- Agenția județeană de plăți și inspecție socială Argeș, cu sediul în Municipiul Pitești, Bd. I. C. Brătianu nr. 38, e-mail: ajpis.arges@mmanpis.ro, reprezentată prin director executiv – doamna Elena Grigorescu-Bacanu,

- Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș, cu sediul în Pitești, Calea Drăgășani, nr. 8, jud. Argeș, reprezentată prin Șef serviciu – doamna Luiza Joița,

în temeiul art. 1 alin. (1) și art. (2), art. 15 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 11 alin. (4), art. 18 – art. 19 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, cu modificările și completările ulterioare, cu art. 85-90³ din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 46 alin. (1) din Hotărârea nr. 268/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 448/2006, formulăm prezenta:

CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

prin care solicităm ca, prin hotărârea pe care o veți pronunța, să admiteți cererea de chemare în judecată și să dispuneți:

- anularea parțială în privința sintagmei „respectiv de încadrare într-un grad inferior celui atestat sau decizie de neîncadrare în grad de handicap” din dispozițiile art.13 alin. (3) din Regulamentul de organizare

și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității naționale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități nr. 1048/2024,

- **anularea Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025**, emise de Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap – A.N.P.D.P.D.,

- **anularea dispozițiilor art. 13 alin. (5) din Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap**, aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii și Solidarității Sociale nr. 1066/2023,

- **anularea dispozițiilor art. 13 alin. (6) din Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap**, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității naționale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități nr. 1048/2024,

- **anularea Dispoziției privind încetarea dreptului la prestații sociale pentru persoanele cu handicap nr. 3941/30.04.2025**, emise de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș,

- **anularea Deciziei privind recuperarea unor sume plătite necuvenit cu titlu de prestație socială pentru persoane cu handicap nr. 630/15.05.2025**, emise de Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Argeș, și, după caz, **recuperarea sumei de 880 de lei, reprezentând indemnizația de handicap aferentă perioadei iunie 2024 - aprilie 2025**, cu titlul de despăgubire pentru repararea prejudiciului cauzat prin actele administrative contestate,

- **anularea Certificatului nr. 3429/23.05.2024**, emis de către Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș, și, în consecință, **obligarea Comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș la emiterea unui nou certificat de încadrare în grad de handicap accentuat**, sau, în subsidiar, dacă va reieși necesitatea completării probelor, la reevaluarea petentei în condițiile reglementate de art. 3 alin. (1), art. 15 alin. (1) și art. 16 alin. (1) din Metodologia privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 430/2008, având în vedere următoarele

MOTIVE:

I. Scurt istoric al situației de fapt

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului sub nr. 17318/06.06.2025, doamna și-a exprimat nemulțumirea față de Decizia de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025, emisă de către Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, precum și față de Decizia nr. 630/15.05.2025, emisă de Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Argeș, prin care s-a dispus recuperarea sumei reprezentând prestație socială pentru persoana cu handicap pentru perioada iunie 2024 - aprilie 2025.

Nemulțumirea petentei privește efectele retroactive ale Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025, emisă de Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap a cărei valabilitate începe la o dată anterioară emiterii acesteia, și anume, de la momentul emiterii Certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 3429/23.05.2024.

Ca urmare, pentru perioada iunie 2024 – aprilie 2025, s-a considerat că petenta ar fi beneficiat necuvenit de prestația aferentă gradului de handicap mediu, motiv pentru care A.J.P.I.S. Argeș a emis decizia de recuperare a acestor sume.

Din documentele anexate petiției rezultă că petenta a fost inițial încadrată în grad de handicap accentuat, prin Certificatul nr. 1629/06.04.2022, emis de către Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș, certificatul menționând că se încadra în criteriile medico-psiho-sociale aprobate prin Ordinul nr. 792/1992/2007, Capitolul 5 – I – a.

Potrivit Biletului de ieșire din spital din iulie 2021, petenta a suferit o intervenție chirurgicală pentru
Conform Raportului medical din 23.08.2021,
diagnosticul stabilit a fost

În urma reevaluării din anul 2024, Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș a emis Certificatul nr. 3429/23.05.2024, prin care **petenta a fost încadrată în grad de handicap mediu**, menținându-se aceeași referire la criteriile medico-psiho-sociale din Ordinul nr. 792/1992/2007, Capitolul 5

Petenta a formulat contestație împotriva Certificatului nr. 3429/23.05.2024, mai sus indicat. Contestația fost soluționată de către Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, prin **Decizia de**

neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025. avându-se în vedere documentele medicale depuse pentru Codul de boală

În temeiul art. 13 alin. (5) din **Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap**, aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii și Solidarității Sociale nr. 1066/2023 și art. 13 alin. (6) din **Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap**, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității naționale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități nr. 1048/2024, valabilitatea deciziei de neîncadrare începe de la data emiterii certificatului contestat. Prin urmare, A.J.P.I.S. Argeș a emis **Decizia nr. 630/15.05.2025**, dispunând recuperarea prestațiilor sociale acordate în perioada iunie 2024 – aprilie 2025.

Prin petiția adresată instituției Avocatul Poporului, petenta a solicitat sprijin în vederea **anulării Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025** și anularea măsurilor de recuperare ale sumei de 880 lei.

II. Demersurile și constatările Avocatului Poporului ca urmare a controlului realizat în cauză

Având în vedere aspectele semnalate de mai mulți petenți privind practica recuperării sumelor încasate de beneficiari în temeiul unui certificat de încadrare în grad de handicap ulterior anulat sau modificat, instituția Avocatul Poporului a efectuat demersuri pe lângă Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități („A.N.P.D.P.D.”) și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale („M.M.S.S.”), în scopul identificării unor soluții pentru remedierea acestor situații recurente.

Prin răspunsul nr. 38389/10.12.2024, A.N.P.D.P.D. a comunicat că „*Tolerarea chiar de către Comisia superioară a unei situații de încadrare incorecte ar atenua acest atribut, determinând situații de încălcare a criteriilor prevăzute în Ordinul 762/1992/2007 pentru aprobarea criteriilor medico-psihosociale pe baza cărora se stabilește încadrarea în grad de handicap, astfel încât nu se poate vorbi despre o înrăutățire a situației persoanei, în condițiile în care aceasta nu se încadrează în grad de handicap.*”

În situația în care, în urma contestației formulată de persoana cu handicap, Comisia superioară amulează un certificat și emite o decizie care înlocuiește certificatul inițial care implică retragerea unor drepturi acordate în mod nejustificat pe toată perioada acoperită de acesta din urmă, data emiterii deciziei desigur că nu va putea fi anterioară, însă întreaga perioadă la care acesta se referă (perioada de valabilitate a actului) va coincide cu perioada de valabilitate a actului anulat.”

Prin acest punct de vedere, A.N.P.D.P.D. confirmă interpretarea conform căreia decizia Comisiei superioare operează pentru întreaga perioadă acoperită de certificatul contestat, producând, implicit, efecte asupra drepturilor sociale deja născute, ceea ce ridică probleme de legalitate și de compatibilitate cu principiile neretroactivității și securității raporturilor juridice, fiind astfel îndeplinite condițiile art.1 alin. (3) din Legea nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare, întrucât a fost produsă o vătămare a dreptului petentei la protecție socială.

III. Argumentele de drept aduse în susținerea cererii de chemare în judecată, formulate de către Avocatul Poporului, în numele și pentru petenta

1. Cu privire la anularea parțială a art. 13 alin. (3) din **Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap**, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității naționale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități nr. 1048/2024, în ceea ce privește sintagma „**decizie de neîncadrare în grad de handicap**”

Petenta a investit Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap cu o contestație întemeiată pe nemulțumirea față de **certificatul de încadrare în grad mediu de handicap**. Cu toate acestea, deși autoritatea i-a admis, aparent, cererea, aceasta a emis o **decizie de neîncadrare în grad de handicap**, agravând astfel situația petentei în propria cale de atac. O astfel de soluție nu se încadrează în competența conferită Comisiei superioare prin dispozițiile art. 90² din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, întrucât legea nu prevede posibilitatea emiterii unei decizii de neîncadrare în procedura soluționării contestațiilor, ci exclusiv în cadrul procedurii distincte de reevaluare reglementate la art. 90² alin. (1) lit. c) și lit. d) din același act normativ.

La examinarea criticilor aduse Ordinului nr.1048/2024, cu modificările și completările ulterioare, se are în vedere faptul că legalitatea unui act administrativ se analizează ținând cont de întregul sistem juridic de nivel superior, în special, în raport cu actele normative în baza cărora acesta a fost emis (*a se vedea*, Decizia Curții Constituționale a României nr. 458 din 25 iunie 2020).

În acest sens, reținem că, potrivit art.77 și art.78 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare: „**Ordinele cu caracter normativ (...) se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului**”, iar „**Ordinele, instrucțiunile și alte asemenea acte trebuie să se limiteze strict la cadrul stabilit de actele pe baza și în executarea cărora au fost emise și nu pot conține soluții care să contravină prevederilor acestora**”. Această regulă constituie expresia practică a principiului ierarhiei actelor normative garantat de art. 1 alin. (5) din Constituție și a principiului legalității din art. 6 din Codul administrativ.

În drept, Ordinul nr. 1048/2024, cu modificările ulterioare, este un act administrativ normativ emis în exercitarea puterii publice, în temeiul art. 90¹ și 90² din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având ca obiect aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap.

Textul legal de la art. 13 alin. (3), situat în Capitolul II: Procedura de soluționare a contestațiilor din Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității naționale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități nr. 1048/2024 prevede: „**În situația modificării gradului și tipului de handicap atestate prin certificatul emis de către comisiile de evaluare, Comisia superioară emite decizie de încadrare într-un grad superior, respectiv de încadrare într-un grad inferior celui atestat sau decizie de neîncadrare în grad de handicap, potrivit atribuțiilor prevăzute la art. 90² alin. (1) lit. a²) din lege.**”.

Prin conținutul normativ, aceste prevederi adaugă la dispozițiile legii primare și sunt contrare art. 90² alin. (1) lit. a²) și alin. (2) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu încălcarea principiului ierarhiei și forței juridice a actelor normative.

La art. 90² alin. (1) lit. a²) și lit. c) din Legea 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se reține că: „(1) **Principalele atribuții ale Comisiei superioare sunt: a²) soluționează, prin admitere sau respingere, contestațiile formulate în condițiile prevăzute la art. 87 alin. (5), la certificatele de încadrare în grad și tip de handicap eliberate de comisiile de evaluare, și transmite soluția comisiilor de evaluare județene sau ale sectoarelor municipiului București, pentru punerea ei în aplicare; (...) c) stabilește prin decizie reevaluarea persoanelor adulte cu handicap, în următoarele situații: 1. ca urmare a recomandărilor cuprinse în documentele întocmite în urma unor acțiuni de control dispuse prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale sau prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități; 2. ca urmare a autosesizării; 3. ca urmare a unei sesizări din partea unei instituții publice interesate în legătură cu încadrarea în grad și tip de handicap a unei persoane; (...) d) stabilește încadrarea în grad și tip de handicap, ca urmare a reevaluării dispuse în condițiile lit. c)**”.

Totodată, potrivit art. 90² alin. (2) din același act normativ: „(2) **În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1), Comisia superioară emite decizii după cum urmează: a) abrogat de OUG 51/2017; a¹) de admitere/respingere a contestației formulate în condițiile prevăzute la art. 87 alin. (5); a²) de încadrare în grad de handicap în sensul menținerii sau modificării gradului și tipului de handicap atestat prin certificatul emis de către comisiile de evaluare; b) de reevaluare, în condițiile alin. (1) lit. c); c) de încadrare/neîncadrare în grad și tip de handicap, în urma reevaluării dispuse în condițiile alin. (1) lit. c).**”.

În speță, dispozițiile indicate mai sus se situează pe o treaptă superioară ierarhiei actelor normative emise față de actele organelor administrației publice centrale criticate.

Din analiza coroborată a acestor dispoziții rezultă că **emiterea unei decizii de neîncadrare în cadrul soluționării contestațiilor nu este prevăzută de lege**, iar prevederile art. 13 alin. (3) din Regulament, în măsura în care permit o astfel de soluție, sunt contrare normei primare.

Prin urmare, norma cuprinsă în art. 13 alin. (3) din Regulament adaugă la lege, extinzând nelegal atribuțiile Comisiei superioare și conferindu-i o competență neprevăzută de norme cu forță juridică superioară.

Într-o altă ordine de idei, prin reglementarea posibilității Comisiei Superioare de a soluționa contestația unui petent împotriva unui certificat de încadrare într-un grad de handicap prin neîncadrarea în grad de handicap sau încadrarea în grad de handicap diminuat este încălcat **principiul non reformatio in pejus**.

Principiul *non reformatio in pejus* - neînrautățirea situației în propria cale de atac -, constituie un principiu de drept procesual, în prezent, consacrat prin dispoziție expresă, potrivit căruia folosirea unei căi de atac nu poate crea, pentru partea care a exercitat-o, o situație mai grea decât aceea din hotărârea atacată.

În procedura civilă, principiul este reglementat expres de art. 481 și art. 502 din Codul de procedură civilă, ce privesc judecarea apelului și a recursului. Față de natura sa de principiu de drept, pentru a asigura accesul real al justițiabililor la o protecție efectivă a drepturilor, principiul indicat se aplică și în afara procedurii din fața instanțelor de judecată, în contextul formulării de contestații înaintea unor autorități, în lipsa unor reglementări legale contrare. O interpretare contrară, în prezenta speță, ar implica încălcarea uneia din garanțiile dreptului la apărare, chiar în situația persoanelor pentru care legiuitorul a impus, în mod special, protecția, respectiv pentru persoanele încadrate în grade de handicap.

Procedura prealabilă de contestare a hotărârilor comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap este inclusă în dreptul persoanelor de acces la justiție, garantat de art. 21 din Constituție, și se bucură de garanțiile impuse le legiuitor în acest sens, inclusiv de dreptul de a formula contestația împotriva actului apreciat a fi nelegal fără teamă de eventuale repercusiuni, respectiv de înrăutățirea situației în propria cale de atac.

Se reține, totodată, că, în speță, pârâta Comisia Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap a acționat cu depășirea limitelor investiției sale, fiind evident faptul că cererea petentei nu a fost în sensul de a obține o situație mai dificilă față de cea recunoscută de Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap. Astfel, nu este logică emiterea de către Comisia Superioară a unei decizii de „*admitere*” prin care acționează cu totul împotriva cererii cu care a fost investită, fiind evidentă neconformitate cu scopul urmărit de către legiuitor prin prevederile art. 90² din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În plus, apreciem necesar a se ține seama de faptul că în procesul de soluționare a contestației membrii Comisiei Superioare de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap nu au contact direct cu contestatorii (persoanele cu handicap) și sunt ținuti în analiză exclusiv de înscrisurile existente în dosarul de contestație. Astfel, **contestatorii sunt lipsiți de dreptul fundamental la apărare, prevăzut de art. 24 din Constituție, aceștia neavând posibilitatea de a-și susține propria cauză sau de a se putea apăra în acest sens.**

După cum se observă, reevaluarea persoanelor adulte cu grad de handicap se poate realiza de instituție doar în anumite situații – ca urmare a sesizării din partea unor anumite autorități sau instituții sau a unei autosesizări. Prin urmare, în contextul contestației formulate de petentă, **instituția pârâtă nu avea dreptul să acționeze cu depășirea limitelor investiției, în sensul efectuării implicite a unei reexaminări și înrăutățirii situației acesteia.**

Pentru toate aceste motive, apreciem că, sintagma „*respectiv de încadrare într-un grad inferior celui atestat sau decizie de neîncadrare în grad de handicap*” din art. 13 alin. (3) din Regulamentul, aprobat prin Ordinul nr. 1048/2024, cu modificările și completările ulterioare, încalcă art. 1 alin. (5), art. 21, și art. 24 din Constituție, precum și art. 77 – art. 78 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce atrage nulitatea sa.

2. Cu privire la anularea Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025 și a Certificatului nr. 3429/23.05.2024

În drept, decizia de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025, emisă de către Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap și certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 3429/23.05.2024, emis de către Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș sunt nelegale, întrucât se întemeiază pe o interpretare eronată a criteriilor medico-psihosociale, pe o situație de fapt incorect reținută, precum și pe o motivare formală, lipsită de elemente concrete referitoare la starea medicală reală și particularitățile individuale ale petentei.

O asemenea conduită administrativă încalcă dreptul fundamental la o bună administrare, consacrat de art. 41 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și principiilor legalității, proporționalității și transparenței prevăzute de art. 6, art. 8 și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019, cu modificările și completările ulterioare. Conform jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (cauza C-509/1993), autoritățile publice sunt ținute să-și întemeieze actele pe o analiză completă a situației de fapt și pe o aplicare corectă a normei juridice incidente, sub sancțiunea nulității actului pentru lipsă de motivare. Motivarea actului administrativ constituie o garanție împotriva arbitrariului și se impune cu deosebire în cazul actelor prin care se modifică ori se suprimă drepturi sau situații juridice individuale și subiective.

2.1. Aspecte privind aplicarea eronată a criteriilor medico-psihosociale privind încadrarea într-un grad de handicap

Decizia de neîncadrare contestată a fost emisă cu încălcarea Criteriilor medico-psihosociale de încadrare în grad de handicap, aprobate prin Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului sănătății publice nr. 762/1992/2007 (în vigoare la acea dată).

În anul 2022, la încadrarea petentei în grad de handicap accentuat și, ulterior, în anul 2024, în grad de handicap mediu, Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș a apreciat că petenta suferă de afectarea unor funcții ale sistemului digestiv și se încadrează în criteriile prevăzute la Capitolul 5 – din Ordinul nr. 762/1992/2007. Potrivit acestei subsecțiuni, aceste afecțiuni se referă la:

Din documentele medicale anexate petiției rezultă că petenta nu prezintă doar o , ci un **complex de afecțiuni**, între care:

Însă, din conținutul atât al certificatului de încadrare în grad de handicap, emis de Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap Argeș, cât și al deciziei Comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, contestate, **nu reiese dacă autoritățile publice au analizat ca aceste afecțiuni să se încadreze în criteriile prevăzute de Ordinului nr. 762/1992/2007.**

În acest sens, este de menționat că potrivit art. 46 alin. (1) din Hotărârea nr. 268/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare ale Legii nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare: „*Evaluarea persoanelor adulte cu handicap este un proces complex și continuu prin care sunt estimate și recunoscute particularitățile de dezvoltare, integrare și incluziune socială a acestora. Procesul presupune colectarea de informații cât mai complete și interpretarea acestora în scopul orientării asupra deciziei și intervenției.*”.

Cu toate acestea, Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap a decis neîncadrarea în grad de handicap, în mod exclusiv, față de codul de boală, fără a fi avute în vedere și elementele subiective și toate actele din dosarul medical, ținând cont că nu boala în sine determină severitatea handicapului, ci gradul tulburărilor funcționale determinate de acestea, în raport de stadiul de evoluție, de complicații în activitate și participarea socială, de factori personali.

Prin urmare, Comisia superioară a decis neîncadrarea în grad de handicap a petentei, **fără a justifica neîndeplinirea de către petentă a criteriilor de încadrare în grad de handicap și fără a analiza explicit comorbiditățile și afectarea funcțională.**

Această modalitate de a decide exclusiv prin raportare la codul , fără analiza efectivă a criteriilor Ordinului nr. 762/1992/2007 și a ansamblului afecțiunilor, face ca decizia să fie nelegală sub aspectul **aplicării greșite a normelor speciale ce reglementează încadrarea în grad de handicap.**

2.2. Insuficienta motivare a Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025 și a Certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 3429/23.05.2024

În ceea ce privește lipsa motivării **Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025 și a Certificatului de încadrare în grad de handicap nr. 3429/23.05.2024**, facem precizările expuse mai jos.

Obligația de motivare nu se reduce doar la o formalitate procedurală, ci constituie o cerință de fond a legalității actului administrativ, derivând din principiile transparenței, loialității și bunei-administrații consacrate atât de legislația internă, cât și de jurisprudența instanțelor europene. În lipsa unei motivări reale, efective și verificabile, controlul judecătoresc devine pur teoretic, iar exercitarea dreptului la o cale de atac efectivă, garantat de art. 21 din Constituție, este golită de conținut. Această cerință se impune cu atât mai mult în situația în care actul contestat are consecințe directe asupra unor drepturi cu caracter social, economic și personal, cum sunt drepturile persoanelor cu handicap, protejate în mod expres de Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În cuprinsul actului contestat, Comisia superioară s-a limitat la a reține că petenta nu se încadrează în grad de handicap, având în vedere dosarul de evaluare și codul de boală , în raport de prevederile Ordinului nr. 762/1992/2007, fără a prezenta însă o motivare efectivă cu privire la criteriile analizate, elementele medicale avute în vedere, rațiunea respingerii concluziilor comisiei județene ori justificarea neîncadrării în grad.

Această lipsă de explicitare este cu atât mai problematică cu cât autoritățile s-au îndepărtat de soluția precedentă, în condițiile în care **petenta fusese încadrată anterior în grad de handicap accentuat**, fără însă ca în motivarea certificatului și a deciziei contestate să se identifice schimbări medicale sau funcționale care să justifice o asemenea modificare substanțială a încadrării.

Aceleași considerații privesc și **certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 3429/23.05.2024**, ce reține aceleași specificații ca **certificatul anterior nr. 1629/06.04.2022**, dar, în mod contrar, stabilește un grad de handicap mediu, fără ca autoritatea emitentă să indice rațiunea medicală sau funcțională pentru care, în prezența aceluiași criterii, gradul anterior de handicap accentuat este diminuat. O astfel de diferență atrage necesitatea unei argumentări corespunzătoare, întrucât încadrarea într-un grad inferior constituie o modificare a situației juridice și sociale a persoanei, ce impune motivarea expresă și completă a raționamentului autorității.

În acest context, facem trimitere la jurisprudența instanțelor naționale unde s-a reținut că: *„Simpla identificare a unei anumite afecțiuni într-un anumit cod de boală nu trebuie să determine automat admiterea sau respingerea încadrării persoanei într-un anumit grad de handicap. Astfel, în ceea ce privește critica nemotivării deciziei emisă de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități - Comisie Superioară de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, reține Tribunalul că aceasta reprezintă o obligație a autorității emitente de a motiva actul administrativ constituie o garanție contra arbitrarului administrației publice și se impune cu deosebire în cazul actelor prin care se modifică ori se suprimă drepturi sau situații juridice individuale și subiective. (...) Obligația autorității publice de a asigura informarea corectă a beneficiarului asupra unei decizii de natură a produce ingerințe în drepturile și interesele sale trebuie motivată nu doar din perspectiva competenței de a emite acest act, ci și din perspectiva posibilității adresantului de a aprecia asupra legalității măsurii, respectiv asupra respectării granițelor dintre puterea discreționară și arbitrar.”* (a se vedea, Hotărârea nr. 588/2024, pronunțată de către Tribunalul Argeș, în dosarul nr. 3027/109/2024).

Pentru aceste motive, atât **Decizia de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025**, cât și **Certificatul de încadrare în grad de handicap nr. 3429/23.05.2024** sunt emise cu încălcarea criteriilor Ordinului nr. 762/1992/2007 și, totodată, sunt afectate de o motivare insuficientă, ce nu permite identificarea criteriilor aplicate, a rațiunilor ce au determinat schimbarea încadrării.

3. Cu privire la anularea parțială a dispozițiilor art. 13 alin. (5) din Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii și Solidarității Sociale nr. 1066/2023 și la anularea parțială a dispozițiilor art. 13 alin. (6) din Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității naționale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilitati nr. 1048/2024

Dispozițiile art. 13 alin. (5) din Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei superioare de evaluare, aprobat prin Ordinul nr. 1066/2023, precum și cele ale art. 13 alin. (6) din același Regulament, aprobat ulterior prin Ordinul nr. 1048/2024, prevăd că *„Valabilitatea deciziei de încadrare/neîncadrare în grad de handicap începe de la data emiterii certificatului de încadrare în grad de handicap contestat.”*

Această reglementare este inserată în Capitolul II al Regulamentului, dedicat procedurii de soluționare a contestațiilor, procedură care stabilește modalitatea în care Comisia superioară reanalizează certificatul contestat, documentele de evaluare socială, medicală și psihologică, raportul de evaluare complexă și orice alte documente relevante.

În această secțiune a Regulamentului, legiuitorul delegat a reglementat, în mod unitar, procedura de soluționare a contestațiilor, fără a distinge între consecințele juridice ale deciziilor prin care Comisia superioară menține sau modifică gradul de handicap – situații în care persoana cu dizabilități continuă să beneficieze de protecția conferită de Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, – și situațiile în care Comisia superioară emite o decizie de neîncadrare în grad de handicap, act care pune capăt raportului juridic de protecție și lipsește persoana de drepturile și prestațiile prevăzute de lege.

Această lipsă de distincție este esențială, deoarece o decizie de neîncadrare în grad de handicap nu se limitează la a revizui o situație juridică existentă, ci produce efectul stingerii acesteia. Din perspectiva dreptului administrativ, un asemenea act este un act administrativ individual autonom, care generează consecințe juridice proprii și distincte. Ca urmare, momentul de la care un astfel de act produce efecte este chiar data emiterii și, ulterior, comunicării sale, întrucât numai de la acel moment persoana vizată poate cunoaște existența, conținutul și consecințele juridice ale actului, fiind în măsură să își exercite drepturile procedurale.

Reglementarea criticată produce însă efecte retroactive, dat fiind că decizia de neîncadrare este considerată valabilă de la data emiterii certificatului contestat – o dată anterioară momentului în care actul este emis și adus la cunoștință persoanei vizate. O astfel de soluție este contrară principiului neretroactivității legii civile, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție și art. 6 din Codul civil, precum și regulilor aplicabile actelor administrative individuale.

De altfel, art. 199 alin. (2) din Codul administrativ prevede că hotărârile și dispozițiile cu caracter individual produc efecte juridice numai de la data comunicării către persoanele cărora li se adresează. Or, dispozițiile criticate instituie exact opusul: o producere de efecte anterior comunicării, chiar anterior existenței actului administrativ, lipsind persoana vizată de posibilitatea de a-și adapta conduita la noua situație juridică.

Totodată, punctul de vedere al A.N.P.D.P.D. transmis prin adresa nr. 36432/05.12.2024, potrivit căruia „*Comisia superioară anulează un certificat și emite o decizie care înlocuiește certificatul inițial*”, nu are fundament normativ, întrucât nici Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 1066/2023, nici Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 1048/2024 și nici Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu reglementează o asemenea operațiune juridică. Legea nu prevede procedura de „înlocuire” a unui certificat printr-o decizie de neîncadrare; dimpotrivă, stabilirea neîncadrării este un act distinct, cu efecte proprii și nu poate afecta retroactiv un raport juridic consumat.

Prevederile art. 13 alin. (5) și art. 13 alin. (6) din regulamentele indicate sunt, din această perspectivă, de natură a conduce la situația în care voința Comisiei superioare, privind stingerea raportului juridic de protecție, produce efecte la o dată anterioară însuși momentului exprimării acesteia. Aceasta încalcă principiul timpului reglementării actului juridic (*tempus regit actum*) și transformă o situație juridică anterioară – *facta praeterita* – într-una afectată de un act administrativ ulterior, ceea ce este inadmisibil din perspectiva principiilor dreptului public.

Curtea Constituțională a arătat, în Decizia nr. 31/2022, că principiul neretroactivității legii civile este absolut, nepermițând derogări, iar legea civilă se aplică numai situațiilor viitoare și celor pendinte, dar nu situațiilor deja epuizate. În același sens, Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 52/2018 (RIL), a distins între situațiile trecute, care nu pot fi afectate de un act juridic ulterior, și situațiile pendinte ori viitoare, asupra cărora legea sau actul administrativ poate interveni.

Aplicând aceste principii, rezultă că decizia de neîncadrare în grad de handicap, care stinge un raport juridic privind protecția persoanelor cu dizabilități, poate produce efecte numai pentru viitor, respectiv de la data emiterii și comunicării sale, și nu pentru perioada anterioară, în care persoana a beneficiat în mod legitim de prestațiile specifice.

În plus, distincția necesară între efectele deciziei de încadrare într-un alt grad de handicap, care păstrează continuitatea protecției legale, și efectele deciziei de neîncadrare, care suprimă această protecție, trebuie analizată și în raport cu principiul alegerii alternativei celei mai puțin restrictive în determinarea sprijinului necesar persoanelor cu dizabilități, consacrat de art. 3 lit. o) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare. O interpretare care conduce la anularea retroactivă a drepturilor deja acordate și la tratarea perioadei anterioare ca inexistentă din punctul de vedere al protecției sociale este, prin natura ei, o soluție profund restrictivă și contrară scopului legii.

Această interpretare retroactivă ar putea conduce chiar la afectarea dreptului la asistență socială garantat de art. 6 lit. d) și art. 31 alin. (1) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare întrucât lipsește persoana de protecția acordată într-un interval de timp în care aceasta s-a aflat sub incidența unui certificat legal emis și pe baza căruia a beneficiat de prestațiile specifice.

În aceste condiții, rezultă că prevederile art. 13 alin. (5) din Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 1066/2023 și art. 13 alin. (6) din Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 1048/2024 sunt nelegale, întrucât contravin principiului neretroactivității, principiului legalității și regimului juridic al actelor administrative individuale.

Separat de aspectele anterior arătate, solicităm a se observa că Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap este, în prezent, reglementat simultan prin

două acte administrative cu caracter normativ distincte, ambele aflate în vigoare, respectiv Ordinul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale nr. 1066/09.05.2023 și Ordinul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități nr. 1048/07.11.2024.

Deși Ordinul A.N.P.D.P.D. nr. 1048/2024 este ulterior Ordinului MMSS nr. 1066/2023, acesta nu conține nicio dispoziție expresă de abrogare a actului anterior. Or, fiind emis de o autoritate aflată în subordinea ministerului, actul ulterior nu poate abroga implicit un act cu forță juridică superioară și nici nu poate produce, prin tăcere, efecte derogatorii de la ordinul ministerial. De asemenea, ministerul nu a procedat, la rândul său, la abrogarea propriului act administrativ normativ.

Rezultă astfel că organizarea și funcționarea Comisiei superioare de evaluare este guvernată concomitent de două regulamente paralele, fără o relație expresă de subordonare normativă sau de abrogare între acestea, **situație contrară dispozițiilor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ce impune evitarea paralelismelor normative.** Normele de tehnică legislativă sunt obligatorii, iar încălcarea lor atrage nelegalitatea actelor administrative normative emise cu nesocotirea principiilor de claritate, coerență și predictibilitate a normei.

Această situație contravine și exigențelor art. 1 alin. (5) din Constituție privind calitatea legii, precum și celor reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 242/2020, unde s-a statuat că adoptarea unui act normativ care reglementează același domeniu cu un act încă în vigoare, fără a soluționa conflictul de norme, generează „*instabilitate și incoerență legislativă, cu consecințe negative asupra aplicării legii la cazurile concrete, întrucât promovează soluții legislative necorelate cu legislația în vigoare*”.

Întrucât cele două regulamente reglementează același obiect – procedura de soluționare a contestațiilor și modul de funcționare a Comisiei superioare –, existența lor simultană produce o stare de insecuritate juridică, întrucât autoritățile aplică norme paralele, iar destinatarii normei nu pot identifica cu certitudine regimul juridic aplicabil.

În considerarea acestei neconformități și pentru restabilirea ordinii juridice, se impune chemarea în judecată a ambelor autorități publice emitente, precum și anularea dispozițiilor nelegale din ambele regulamente atât din actul emis de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, cât și din actul emis de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.

4. Cu privire la anularea Dispoziției privind încetarea dreptului la prestații sociale pentru persoanele cu handicap nr. 3941/30.04.2025 emisă de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș și a Deciziei privind recuperarea unor sume plătite necuvenit cu titlu de prestație socială pentru persoane cu handicap nr. 630/15.05.2025, emisă de Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Argeș

Având în vedere susținerile privind anularea Deciziei de neîncadrare în grad de handicap nr. 20212/03.04.2025, precum și cele referitoare la anularea prevederilor din actele normative indicate, în baza principiului ce impune anularea actului subsecvent ca urmare a anulării actului anterior, solicităm anularea Dispoziției privind încetarea dreptului la prestații sociale pentru persoanele cu handicap nr. 3941/30.04.2025, emise de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș și a Deciziei privind recuperarea unor sume plătite necuvenit cu titlu de prestație socială pentru persoane cu handicap nr. 630/15.05.2025, emise de Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Argeș.

În plus, mai pot fi invocate principiul proporționalității și protecția persoanei vulnerabile, reținând că petenta este o persoană cu dizabilitate gravă, cu venituri modeste și aflată într-o situație de fragilitate familială și socială accentuată. Într-un astfel de context, recuperarea sumei primite în baza certificatului modificat reprezintă o măsură excesivă, cu un impact sever asupra demnității și subzistenței acesteia.

Aplicarea rigidă a normelor legale, fără luarea în considerare principiilor legalității, securității juridice și încrederii legitime în raport de toate circumstanțele factuale și legale ale cauzei, a situației personale și a efectelor disproporționate ale măsurii, contravine principiului proporționalității consacrat de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind protecția bunurilor, sub art. 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție.

În concluzie, având în vedere motivele expuse mai sus, **vă rugăm să admiteți cererea de chemare în judecată astfel cum a fost formulată.**

În drept,

Înțelegem să ne întemeiem cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 15 alin. (1) lit. m) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 1 alin. (3), art. 8 alin. (1), art. 11 alin. (1) și (3), art. 13, art. 18 alin. (1)-(3) și art. 28 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și pe celelalte dispoziții indicate mai sus.

Probe,

În dovedirea celor susținute în cererea de chemare în judecată, **solicităm încuviințarea administrării probei cu înscrisuri**, pe care o considerăm pertinentă, concludentă și utilă soluționării cauzei, precum și de orice alt mijloc de probă admis de lege, care se va dovedi ulterior necesar, util și pertinent în prezenta cauză. În susținerea cererii, în cadrul probei cu înscrisuri, **anexăm în copie certificată, înscrisurile identificate conform opisului întocmit în acest sens.**

De asemenea, în temeiul art. 13 alin. (2) din Legea nr. 544/2004, cu modificările și completările ulterioare, solicităm ca pârâtele să depună la dosarul cauzei întreaga documentație care a stat la baza refuzului încadrării în grad de handicap a petentului, precum și orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei.

Solicităm judecarea prezentei cauze și în lipsă, în temeiul art. 223 alin. (3), coroborat cu art. 411 alin. (1) pct. 2 teza finală din Codul de procedură civilă.

Depunem prezenta cerere de chemare în judecată în 7 (șapte) exemplare, în original, împreună cu înscrisurile anexate, în copie certificată, 1 (un) exemplar pentru instanță și 6 (șase) pentru comunicare.

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

DOMULUI PREȘEDINTE AL CURȚII DE APEL PITEȘTI